

Raadsvoorstel

Voorstel aan de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân

Jaartal + zaaknummer	: 2024 / 2023-243510
Raadsvergadering d.d.	: 20 juni 2024 (It Debat 8 mei 2024)
Portefeuillehouder	: Rebecca Slijver
Programma	: (4) Wurk, bedriuw en rekreaasje
Programmaonderdeel	: Rekreaasje
Naam opsteller	: Frederik Kamstra (E-mail: f.kamstra@noardeast-fryslan.nl)
Onderwerp	: Havenbeleid Noardeast-Fryslân 2024
Begrotingswijziging	: Nee

Voorgesteld raadsbesluit

Het bijgaande en als zodanig gewaarmerkte Havenbeleid Noardeast-Fryslân 2024 voor gemeentelijke havens en aanlegvoorzieningen vast te stellen.

Inleiding

Op 1 januari 2019 is de gemeente Noardeast-Fryslân ontstaan uit de voormalige gemeenten Dongeradeel, Ferwerderadiel en Kollumerland & Nieuwkruisland. Met deze fusie van de gemeenten beschikken we in totaal over een behoorlijk groot havengebied. In de loop van de jaren is aan de havens beleidsmatig niet veel aandacht besteed. De regelingen en het beleid voor de havens zijn gedateerd geraakt en voldoen niet meer aan huidige ontwikkelingen in de sector. Er is behoefte aan een harmonisatieslag en vernieuwing van het havenbeleid.

Het havenbeleid beschouwen we als een beleidsstuk en niet als programma onder de Omgevingswet. Het idee was eerder om het havenbeleid als programma uit te werken en vast te stellen. Echter op basis van voortschrijdend inzicht, komen we tot de conclusie dat het havenbeleid niet een op zichzelf staand programma is. Wel wordt het gebruikt als bouwsteen voor toekomstige programma's die nog in ontwikkeling zijn.

Beoogd effect

Doelstelling van programma 4 Wurk, bedriuw en rekreaasje is om de aantrekkelijkheid en gastvrijheid van de gemeente om te recreëren en te verblijven te vergroten. De ambitie is om de komende jaren meer bezoekers, overnachtingen en bestedingen te realiseren in Noardeast-Fryslân. De waterrecreatiesector kan hier een belangrijke bijdrage aan leveren. Ons vaarwegennetwerk biedt kansen om meer waterrecreanten te trekken en hen langer in het gebied te laten verblijven. Water in de stad en in de dorpen zorgt voor sfeer en is aantrekkelijk voor bezoekers. Voor inwoners willen we een prettig woon- en leefklimaat realiseren.

In het takomstperspektyf van de omgevingsvisie staat Noardeast-Fryslân op de kaart als een aantrekkelijk en gastvrij (water)recreatiegebied. Dokkum is een mooie en sterke regiostad en de dorpen zijn vitaal en leefbaar, de voorzieningen bereikbaar. Met de speerpunten uit het Havenbeleid voor de regelgeving in havens, de kwaliteit van het voorzieningenniveau en de dienstverlening willen we een impuls geven aan de waterrecreatie. We streven naar een aantrekkelijk waterrecreatiegebied met kwalitatief goede haven- en aanlegvoorzieningen.

Argumenten

1.1 Voor havens en aanlegvoorzieningen in de gemeente is actueel beleid noodzakelijk.

Door de fusie van de gemeenten is het nodig om voor de gemeentelijke havens en aanlegvoorzieningen weer eenduidige regels te krijgen. Om meer aandacht te besteden aan de kwaliteit van de voorzieningen, het havenmeesterschap en het gastheerschap in de havens. We beschikken in Noardeast-Fryslân over een aanzienlijk havengebied. Zo kent Dokkum een grote haven, maar ook in Burdaard, Kollum, Dokkumer-Nieuwe Zijlen en de Skâns-Oostmahorn zijn veel aanlegvoorzieningen. Daarnaast kent het gebied ook nog een aantal kleine havens zoals in Hallum en Burum. Veel passanten en inwoners maken hier gebruik van en dit vraagt om een goede begeleiding en afstemming. Bezoekers moeten zich welkom voelen in de gemeente en gastvrij worden ontvangen. De voorzieningen die we bieden moeten up-to-date zijn en in de behoefte van de waterrecreant voorzien. Het havenmeesterschap en de inning van liggelden moet voor Dokkum, maar

ook voor andere plekken in de gemeente op een goede wijze worden uitgevoerd. Er moeten duidelijke regels komen voor ligplaatsen en de tarieven die gelden.

1.2 Het havenbeleid is tot stand gekomen vanuit een breed onderzoek en consultatie.

In het Petear van 14 maart jl. is informatie gegeven over de achtergrond, de opzet en de speerpunten van het havenbeleid. Het havenbeleid is in de basis gericht op het beleid ten aanzien van de gemeentelijke (passanten)havens en aanlegvoorzieningen. De belangrijkste doelgroep is de watersporter die Dokkum en onze regio per boot aandoet en hier enkele dagen verblijft. Voor het beleid is een onderzoek gehouden naar de passantenhaven in Dokkum en de verschillende havens en aanlegvoorzieningen in de gemeente. Een inventarisatie is gehouden onder de havenverenigingen om gegevens te krijgen over de havens, de aanwezige voorzieningen en mogelijke problemen of aandachtspunten die hier spelen. Verder is informatie verkregen uit gesprekken met de huidige havenmeester, een waterrecreatie expert en is geput uit de eigen kennis en ervaring van medewerkers. Tot slot is kennis opgehaald bij diverse gemeenten in de provincie Fryslân en Groningen over hoe zij het havenbeleid vorm en inhoud geven.

1.3 In het havenbeleid is een actieplan opgenomen met een schatting van de benodigde middelen.

Om de doelen uit het havenbeleid te realiseren sluit de beleidsnotitie af met een actieplan. Voor de speerpunten uit het beleid is de inzet van gemeentelijk personeel nodig, alsmede zijn financiële middelen nodig voor het realiseren van voorzieningen en activiteiten. Voor de totstandkoming van het beleid en te treffen maatregelen voor de korte termijn zijn via de kadernota voor 2024 al middelen (€ 60.000,-) in de begroting beschikbaar gesteld. De onderdelen voor de middellange termijn komen aan bod in de kadernota voor 2025 en verder. De onderdelen voor de korte en middellange termijn kunnen los van elkaar vastgesteld worden. Een belangrijk onderdeel voor de korte termijn vormt de aanstelling van een havenmeester, de kosten voor het beheer en schoonmaak van sanitairgebouwen en de afvalinzameling. Naar verwachting kan het grootste deel van deze kosten gedekt worden met de inkomsten uit het liggeld en de beschikbare middelen voor afvalinzameling. Dit blijkt op grond van de jaaropgaven die we van de havenmeester rond de inning van liggeld hebben ontvangen.

1.4 In het havenbeleid is meegenomen de openstelling van toiletgebouwen in Dokkum.

De raad heeft op 13 juli 2023 een motie aangenomen over de openstelling van toiletgebouwen in Dokkum. Daarbij verzoekt u het college om in het nieuwe havenbeleid de toiletgebouwen binnen de bolwerken (oftewel de Woudpoort en de Watergeus) jaarrond open te stellen; deze toiletgebouwen aan te melden bij de Hoge Nood app en de raad over de resultaten van bovenstaande acties te informeren. Deze openstelling is meegenomen in het havenbeleid om bij wijze van een proef dit voor eerst één jaar te doen. Ook zal dit worden aangemeld bij de Hoge Nood app. De consequentie is dat in ieder geval voor de winterperiode dan extra beheer en schoonmaak nodig is en dit kosten met zich meebrengt. Dit is als onderdeel opgenomen in het actieplan.

Daarmee is de motie afgedaan.

1.5 In het havenbeleid is meegenomen een voorstel voor de afschaffing van de bruggelden.

In veel gebieden in Fryslân is in het kader van grenzeloos varen de heffing van bruggelden verdwenen. Dit viel samen met de ontwikkeling van het op afstand bedienen van bruggen. Gemeenten hebben ter compensatie van gedeerde inkomsten de liggeldtarieven en/of toeristenbelasting omhoog gedaan. Het voorstel is om het bestaande systeem van heffing van bruggelden voor het jaar 2025 af te schaffen. De inkomsten uit het bruggeld bedragen op dit moment circa € 90.000,-. Er vindt een verrekening plaats in het liggeldtarief van de grote passantenhaven in Dokkum. Rekening houdend met dat de liggeldtarieven in vergelijking tot andere gemeenten niet te hoog mogen uitvallen om passanten te blijven trekken. Dit moet in de nieuwe liggeldverordening worden uitgewerkt. De afschaffing van de bruggelden heeft geen gevolgen voor de brugwachters.

Daarmee is de toezegging van wethouder Slijver van december 2022 nagekomen.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Het afschaffen van de inning van bruggelden heeft financiële gevolgen.

Het voorstel in het havenbeleid is om de bruggelden in 2025 af te schaffen en om de misgelopen inkomsten van circa € 90.000,- (deels) via de liggeldtarieven te verrekenen. Dit heeft gevolgen voor de liggelden in de gemeentelijke havens en de aantrekkelijkheid voor watersporters om in de passantenhavens te verblijven. Hogere kosten kunnen leiden tot minder verblijf in de havens in de dorpen en stad. Daar staat tegenover dat passanten geen bruggeld meer hoeven te betalen en hierop kunnen besparen. Dit maakt een bezoek aantrekkelijker. Verder valt op te merken dat de heffing op een klein deel van de gebruikers drukt, daar de gemeente geen liggeld kan heffen in de verenigingshavens of particuliere havens. Als laatste is van belang dat we in de havens van Dokkum, Burdaard en Kollum op dit moment zelf geen liggeld innen. Voor Dokkum gaat dit veranderen per 1 januari 2025, maar in Burdaard en Kollum (nog) niet.

1.2 Voor een deel van de maatregelen in het actieplan is op dit moment budget beschikbaar.

In het havenbeleid is een actieplan opgenomen met maatregelen op de korte (2024/2025) en middellange termijn (na 2025). Voor een aantal zaken betekent dit een tijdsinvestering vanuit de bestaande formatie. In sommige gevallen is budget nodig voor de uitvoering. Voor het opstellen van dit havenbeleid en de uitvoering zijn via de kadernota voor 2024 al enige middelen (€ 60.000,-) in de begroting beschikbaar gesteld. De kosten voor de onderdelen op de middellange termijn worden opgevoerd in de kadernota voor 2025 en verder. Eventueel aanvullend benodigd budget is afhankelijk van de gemaakte keuzes ten aanzien van de uitvoering van het havenbeleid.

Financiën

Voor het opstellen en de uitvoering van het havenbeleid zijn via de kadernota voor het jaar 2024 extra middelen in de begroting opgenomen (€ 60.000,-). Hiermee kunnen een aantal belangrijke onderdelen uit het actieplan van het havenbeleid op de korte termijn uitgevoerd worden. De kosten voor de onderdelen voor de middellange termijn worden opgevoerd in de kadernota voor 2025 en verder. Uitvoering is dus afhankelijk van besluitvorming over de begroting.

Een belangrijk onderdeel in de kosten vormt de aanstelling van een havenmeester, de kosten voor het beheer en schoonmaak van sanitairgebouwen en de afvalinzameling. Naar verwachting kan het grootste deel van deze kosten gedekt worden met de verwachte inkomsten uit het liggeld en het beschikbare budget voor afvalinzameling. Dit blijkt op grond van de jaaropgaven die we van de havenmeester rond de inning van liggeld ontvangen. Eventueel aanvullend benodigd budget is afhankelijk van de gemaakte keuzes ten aanzien van de uitvoering van het havenbeleid.

Voor 2024 worden geen extra financiële middelen gevraagd anders dan al in de begroting voor 2024 is opgenomen.

Vervolg en planning

Na de vaststelling van het beleid kunnen we starten met de uitvoering van de maatregelen en activiteiten in het actieplan voor de korte termijn (2024/2025). Het belangrijkste is om voor de start van het vaarseizoen 2025 in ieder geval de volgende zaken gereed te hebben: de invulling van de functie van havenmeester voor Dokkum e.o.; dagelijks beheer van de sanitairgebouwen en de afvalinzameling; invoering van het digitaal liggeldsysteem.

Communicatie + Participatie

De raad en andere belangstellenden zijn via de presentatie tijdens It Petear van 14 maart geïnformeerd over de hoofdlijnen van het Havenbeleid. Wij zullen de betrokken havenmeester in Dokkum en de havenmeester in Burdaard na de vaststelling van het beleid informeren over de inhoud en eventuele gevolgen van het beleid. Hetzelfde geldt voor alle watersportverenigingen in de gemeente waarvan we ten behoeve van de inventarisatie gegevens hebben opgevraagd.

Bijlagen

- Havenbeleid Noardeast-Fryslân 2024 versie 10 april 2024;
- Motie – Openstelling toiletgebouwen 13-07-2023;
- Toezegging voorstel inning bruggelden 15-12-2022.

Dokkum, 16 april 2024

Burgemeester en wethouders van de gemeente Noardeast-Fryslân,

de secretaris, H.J.C.M Verbunt MBA

de burgemeester, mr. J.G. Kramer

Raadsbesluit

2024 / 2023-243510

De raad van de gemeente Noardeast-Fryslân,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 april 2024;

Besluit:

Het bijgaande en als zodanig gewaarmerkte Havenbeleid Noardeast-Fryslân 2024 voor gemeentelijke havens en aanlegvoorzieningen vast te stellen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân in zijn openbare vergadering d.d. 20 juni 2024.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

mr. S.K. Dijkstra

mr. J.G. Kramer